

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214222338
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2214222338.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov JUDr. Martiny Valentovej a JUDr. Gabriely Briškovej, v spore žalobkyne: 1/ T. V., nar. XX.X.XXXX, adresa trvalého pobytu X., M. T. X, adresa na doručovanie: X., Y. Y. XX, žalobcu 2/ C. V., nar. XX.X.XXXX, adresa trvalého pobytu X., Y. Y. XX, a žalobcu 3/ H. V., nar. X.X.XXXX, adresa trvalého pobytu X., Y. Y. XX, všetkých zastúpených advokátom: Mgr. Peter Magdálík, adresa sídla Galanta, Vajanského 1520, proti žalovanému: 1/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, adresa sídla Bratislava, Štefanovičova 4, zastúpenému advokátom: JUDr. Felix Neupauer, adresa sídla Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, a žalovanej 2/ P. T., nar. XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu X., W.. Y. G. XXXX/X, zastúpená opatrovníčkou: Z. H., nar. X.X.XXXX, adresa trvalého pobytu X., W.. Y. G. XXXX/X, a zastúpenej splnomocnencom: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 264 750, adresa sídla Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov 1/, 2/ a 3/, a žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 1. júla 2019 č.k. 8C/356/2014-325 takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

II. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní nahradiť žalobcom 1/, 2 a 3/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1/ náhradu škody 663,88 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 18.000,00 eur, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu škody 904,77 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 18.000,00 eur, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok II.), žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy 9.000,00 eur, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok III.) a vo zvyšku žalobu žalobcov 1/, 2/ a 3/ zamietol (výrok IV.).

1.2.1 Z vykonaného dokazovania mal za dokázané, že žalovaná 2/ je stíhaná ako obvinená za trestný čin - prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1. ods. 2, písm. a/ Tr. zák., pretože dňa 9.12.2012 v čase okolo 9:40 hod. viedla osobné motorové vozidlo značky VW Golf striebornej farby s evidenčným číslom BL - 412BN po ceste III/06343 smerom z Obce T. ku križovatke sa cestou I/13, kde v km 9,00 nerešpektovala dopravné značenie „Daj prednosť v jazde“, vošla do jazdnej dráhy a nedala prednosť sprava po hlavnej ceste prichádzajúcemu vozidlu zn. JEEP Grand Cherokee, červenej farby, s evidenčným číslom KN

- 778DF, následkom čoho osobné motorové vozidlo značky VW Golf striebornej farby s evidenčným číslom BL - 412BN narazilo do prednej časti vozidla JEEP Grand Cherokee a pri zrážke spolujazdkyňa osobného motorového vozidla značky VW Golf H. V., nar. XX.XX.XXXX zraneniam na mieste podlahla. Uznesením z 30.5.2014 bolo trestné konanie prerušené, lebo obvinenú - žalovanú 2/ nemožno pre ťažkú chorobu postaviť pred súd.

1.2.2 Žalovaná 2/ pri vyššie uvádzanej dopravnej nehode utrpela poškodenie zdravia v dôsledku ktorého nie je schopná vypovedať ani chápať účel a zmysel trestného konania. Je invalidizovaná pre duševnú poruchu, nie je spôsobilá samostatne konať v úradných veciach, samostatne vystupovať pred súdom a štátnymi orgánmi a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I. č.k. 13Ps/6/2017-53 z 20.3.2018 jej v rozsahu, v ktorom bola obmedzená jej spôsobilosť na právne úkony, bola ustanovená opatrovníčka Z. H.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.4.2018. Bol jej priznaný invalidný dôchodok v sume 1.007,80 eur mesačne.

1.2.3 Poistovateľom osobného motorového vozidla VW Golf, striebornej farby s evidenčným číslom L - 412BN (ktorým bola žalovanou 2/ dňa 9.12.2012 spôsobená dopravná nehoda) bol v čase vzniku dopravnej nehody žalovaný 1/ a to na základe Poistnej zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uzatvorenej dňa 30.5.2011 so žalovanou 2/ ako prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla. Žalovaná 2/ poistné za poistné obdobie od 31.5.2011 do 30.5.2012 uhradila žalovanému 1/ dňa 8.6.2011. Poistné za poistné obdobie od 31.5.2012 do 30.6.2013 vo výške 126 eur žalovaná uhradila na účet Komunálnej poisťovne, a.s. dňa 13.6.2012, ktorá túto platbu po jej identifikovaní a stotožnení s platbou poistného žalovanej 2/ plateného žalovanému 1/ v súvislosti s plnením z poistnej zmluvy číslo 3491320014 z 30.5.2011 previedla na účet žalovaného 1/ dňa 9.7.2012.

1.2.4 V roku 2012 medzi Komunálnou poisťovňou, a.s. a žalovaným 1/ (obe poisťovne boli členmi jednej skupiny Vienna Insurance Group) bola dohoda, na základe, ktorej si tieto poisťovne preposielali platby poistného zaplatené ich klientmi omylom na nesprávny bankový účet jednej z nich s tým, že takéto platby sa považovali za úhradu poistného ich pripísaním na takýto aj nesprávny účet. Takto sa to stalo aj v tomto prípade, keď žalovaná 2/ uhradila poistné za obdobie od 31.5.2012 do 30.5.2013 vo výške 126 eur dňa 12.6.2012 namiesto na účet žalovaného 1/ omylom na účet Komunálnej poisťovne, a.s., ktorá túto platbu následne v súlade s jej variabilným symbolom po jej odsúhlasení so žalovaným 1/ poukázala žalovanému 1/.

1.2.5 Žalobkyňa 1/ je matkou nebohej H. V., žalobca 2/ jej otcom a žalobca 3/ jej bratom.

1.2.6 Žalobkyňa 1/ mala s dcérou bežný, krásny, veselý život a dňom smrti ich dcéry sa to skončilo. Rozplynuli sa jej všetky sny. Ťažko sa jej opisuje tá bolesť, tá prázdnota. S dcérou síce nebývali spolu, lebo mala priateľa, ale boli spolu každý deň v kontakte, či už telefonicky, alebo prišla k nim. Každú nedeľu chodievala k nim na obed. Nie je deň, že by sa s ňou nerozprávala. Od nehody nevedela spať, jej stav si vyžadoval a naďalej aj vyžaduje medikamentóznú liečbu následkov traumy, ktorú prežíva v súvislosti so stratou dcéry.

1.2.7 Žalobca 2/ mal s dcérou taktiež veľmi dobrý vzťah, bavili sa o všetkom. Aj keď už bola dospelá a mala priateľa, stále sa na ňu tešili. Na súde uviedol, že teraz na ňu čakajú márne. Tomu, čo sa stalo, nechceli uveriť. Zrútil sa im celý svet, dcéra mu veľmi chýba. Na žalobkyni každý deň vidí, že plače, že ju strata dcéry veľmi trápi.

1.2.8 Žalobca 3/ prišiel o jediného súrodenca a o úsmev rodičov. Každý deň na ňu myslia. Mali spolu dobrý vzťah. Bola jeho najlepším fanúšikom. Chodila na každý jeden jeho futbalový zápas. Čokoľvek potreboval, vedel, že sa na ňu môže spoľahnúť. Je to veľká strata a k tomu ešte utrpenie rodičia.

1.2.9 Žalobkyňa 1/ v súvislosti s pohrebom ich dcéry vynaložila náklady vo výške 2.200 eur za pomník.

1.2.10 Žalobca 2/ v súvislosti s pohrebom ich dcéry vynaložil náklady 904,77 eur (za kostol a upratovanie v ňom a za pohrebné služby).

1.3 Vec právne posúdil ako nárok osôb (žalobcov 1/ a 2/), na náhradu nákladov, ktoré vynaložili v súvislosti s pohrebom usmrtenej osoby (dcéry) podľa § 449 ods. 2, § 420 ods. 1, § 427 ods. 2 O.z. (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení jeho neskorších zmien a doplnení), § 2 nar. vl. SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O.z. a § 101 ods. 2 ZoSP (zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov) nárok pozostalých po usmrtenej osobe (rodičov a brata) na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 1, § 11, a § 13 ods. 1 a 2 O.z. a dospel k záveru, že nárok žalobkyne 1/ na náhradu nákladov spojených s pohrebom vo výške 663,88 a na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000 eur, nárok žalobcu 2/ na náhradu nákladov spojených s pohrebom vo výške 904,77 eur a na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000 eur a nárok žalobcu 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 eur sú dôvodné a preto v tejto časti žalobe vyhovel, čo však neplatilo v ostatnej časti žalôb na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov v peniazoch uplatnenej v žalobe, v ktorej časti žaloby žalobcov zamietol ako nedôvodné.

1.4 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že jednotlivé skutkové zistenia (okrem pasívnej legitímácie žalovaného 1/) vyplývajú z vykonaného dokazovania a stranami sporu spochybňované neboli. Priebeh dopravnej nehody vyplýva z vyšetrovacieho spisu polície. Trestné konanie síce ukončené nebolo, ale zodpovednosť žalovanej 2/ je vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázaná. Vzhľadom na jej zdravotné problémy nie je možné v trestnom konaní pokračovať - nie je riešiteľná len trestnoprávna rovina dopravnej nehody. Uvedené vyplýva aj z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/364/2016-121 zo dňa 8.11.2017. Výška škody rozporovaná nebola. Sporná zostala medzi sporovými stranami pasívna legitímácia žalovaného 1/ a tiež výška nemajetkovej ujmy.

1.5 Z vykonaného dokazovania má súd jednoznačne sa preukázané, že žalovaná 2/ zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej dcéra žalobcov 1/ a 2/ a sestra žalobcu 3/ utrpela zranenia nezlučiteľné so životom a pri dopravnej nehode zomrela. Zodpovednosť žalovanej 2/ je daná s poukazom na ust. § 420 ods. 1 O.z., § 449 ods. 2 O.z. a § 1 O.z., keďže bola prevádzkovateľom osobného motorového vozidla, ktorým dopravnú nehodu spôsobila. Uvedené, strany konania ani nerozporovali.

1.6 Ďalšou bola potom otázka pasívnej legitímácie žalovaného 1/. Žalovaný 1/ tvrdil, že ku dňu poistnej udalosti, v danom prípade dopravnej nehody zo dňa 9.12.2012, pri ktorej zomrela dcéra a sestra žalobcov, neboli so žalovanou 2/ v poistnom vzťahu, pretože poistná zmluva a poistenie zanikli pre nezaplatenie poistného ku dňu 30.6.2012. V tomto smere sa nebolo možné s tvrdením žalovaného 1/ stotožniť. Naopak, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v čase poistnej udalosti poistný vzťah k osobnému motorovému vozidlu, ktorým žalovaná 2/ spôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela dcéra a sestra žalobcov, trval. Sám žalovaný 1/ dňa 26.11.2013 vystavil potvrdenie o tom, že poistný vzťah trval do 20.2.2013. Až po doručení žaloby (16.1.2015) dňa 22.1.2015 vystavil výpis z inkasného účtu poistnej zmluvy, podľa ktorého poistenie zaniklo dňa 30.6.2012. Komunálna poisťovňa, ktorá je tiež členom tej istej finančnej skupiny ako žalovaný 1/ potvrdila, že sa stávalo, že klienti platili na nesprávne účty a poisťovne to medzi sebou riešili prevodom takto zaplatených finančných prostriedkov. To, že tomu tak bolo nasvedčuje aj správanie sa žalovaného 1/ do doručenia žaloby v tejto veci, teda do 16.1.2015, pretože ešte v roku 2013 vystavil žalovanej potvrdenie o tom, že poistenie zaniklo až dňa 20.2.2013, teda po vzniku poistnej udalosti. Plnenie, ktoré mu Komunálna poisťovňa previedla na jeho účet, mu previedla ešte v roku 2012 a to v jednej sume, ako to vyplýva z pripojených dokladov. Išlo o plnenie, ktoré žalovaná 2/ zaplatila v sume a na variabilný symbol, ako jej to oznámil žalovaný 1/ v upozornení, ale na účet Komunálnej poisťovne a to dňa 13.6.2012. Ak by neplatila medzi poisťovňami dohoda tvrdená žalobcami, ktorú potvrdila Komunálna poisťovňa, tak by musela plnenie poskytnuté žalovanou 2/ vrátiť žalovanej 2/ ako plnenie, ktoré jej nepatrí a ktoré tak nemohla postúpiť tretej osobe, teda žalovanému 1/. V danom prípade však konanie oboch poisťovní nasvedčuje tomu, že mali medzi sebou dohodu, že si nesprávne platby preposielali a akceptovali ich ako úhradu poistného. Z toho dôvodu dospel súd k záveru, že k zániku poistenia v zmysle čl. 4 bod 9 zmluvných dojednaní žalovaného 1/ nedošlo a v čase poistnej udalosti poistenie trvalo. Keďže žalovaná 2/ je zodpovedná za poistnú udalosť a pre takýto prípad mala platné poistenie, je daná aj pasívna legitímácia žalovaného 1/. Otázka, či zmluvné poistenie zahŕňa v sebe aj nároky na náhradu nemajetkovej ujmy už bola opakovane riešená a v tomto smere stačí už len odkázať na takéto rozhodnutia, ktoré uvádza aj právny zástupca žalovanej 2/ vo vyjadrení na čl. 102. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, ktoré mala žalovaná 2/ uzavretú u žalovaného 1/, takže žalovaný 1/ je povinný nahradiť žalobcom aj túto ujmu.

1.7 Pokiaľ sa týka zodpovednosti žalovaného 1/ a žalovanej 2/ za škodu v sume 663,88 eur a v sume 904,77 eur v tomto rozsahu bolo žalobe vyhovené, pretože je preukázaná pasívna legitímácia žalovaných a výška škody žalovanými rozporovaná nebola.

1.8.1 V ďalšom si žalobcovia uplatnili nárok na nemajetkovú ujmu. V tejto súvislosti súd uvádza, že každá fyzická osoba má právo na ochranu v zmysle zák. ust. § 11 Obč. zák. V tomto smere je nutné poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010 spisovej značky 1Cdo/77/2009, ktorý za správny označil záver súdov nižších inštancií, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný (syn a brat). Obdobne z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.2.2011 spisovej značky 5Cdo/265/2009 vyplýva, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, respektíve práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňanie citovej potreby, to jest nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, zostávajúca osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou“. Pri inom obdobnom rozsudku Najvyšší súd konštatoval, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom, ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že sa uplatňuje ako jednotný názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, je rodinný život, spočívajúci v udržiavaní, rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

1.8.2 Strata blízkej osoby, člena rodiny, v dôsledku jej úmrtia pri dopravnej nehode, je stratou nezvratnou a trvalou. V dôsledku tejto straty už nemôžu rozvíjať žalobcovia 1/ a 2/ svoj vzťah s dcérou a žalobca 3/ so sestrou. Stratili osobu, ktorú milovali. Zadoštučinenie podľa § 13 ods. 1 O.z. nemôže byť preto postačujúce. Z tohto dôvodu vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na § 13 ods. 2 a 3 O.z..

1.8.3 Každý si uvedomuje, že hodnota ľudského života je nevyčísliteľná. Preto nie je možné ani vyčísliť skutočnú ujmu, ktorá vznikla žalobcom 1/ a 2/ v dôsledku úmrtia ich dcéry a ktorá vznikla žalobcovi 3/ v dôsledku úmrtia jeho sestry. Možné je iba poskytnúť určitú satisfakciu, ktorá sčasti dokáže zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale nikdy nenahradí stratu blízkej osoby.

1.8.4 Výšku náhrady nemajetkovej ujmy je nutné posudzovať v zmysle zák. ust. § 13 ods. 3 O.z.. Podľa tohto zákonného ustanovenia sú faktory rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch taxatívne vymedzené ako 1) závažnosť vzniknutej ujmy a 2) okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri posudzovaní závažnosti vzniknutej ujmy bude vždy významným najmä začlenením čiastkového práva v hierarchii čiastkových práv jednotného práva na ochranu osobnosti (zásah do práva na život bude vždy závažnejšou ujmov než zásah do práva na zdravie, obdobne zásah do práva na zdravie s neodstrániteľnými následkami závažnejším než zásah s následkami nepatrnými či dokonca bezo zvyšku odstránenými a pod.), ale tiež posúdenie spôsobilosti celkom konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy (v rámci medzí určených žalobným návrhom) vyvážiť negatívne dopady zásahu. U okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, potom nebude možné prehliadnuť najmä samotnú intenzitu zásahu a jeho povahu (úmyselný trestný čin, resp. zločin by si zjavne zasluhoval vyššiu náhradu než len čin nedbanlivostný, ten zas vyššiu než len priestupok atď.).

1.8.5 Vzhľadom k právnej úprave, ktorá pri rozhodovaní o výške peňažnej náhrady neposkytuje (a ani v súčasnosti nedáva) súdom presné vodítka pre jej vyčíslenie, je potrebné prihliadať na judikatúrou ustálené kritériá pre jej určenie. Ide o kritériá, ktoré je možné konštatovať ako na strane poškodeného (osoby oprávnenej), tak na strane škodcu (osoby zodpovednej).

1.8.6 Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä a) intenzita vzťahu medzi žalobcami a ich dcérou a sestrou, b) otázka hmotnej závislosti medzi žalobcami a ich dcérou - sestrou, c) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomných vzťahov medzi žalobcami a ich dcérou - sestrou kľúčová. Okolnosti na strane osoby zodpovednej (žalovanej 2/ ako pôvodcom zásahu), sú a) postoj žalovanej 2/ (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov.

1.8.7 Závažnosť ujmy je zrejmá. Strata blízkej osoby je nezvratný, trvalý stav. Nie je možná žiadna zmena. Hodnota života je nevyčísliteľná a rovnako aj jeho strata. Pri posudzovaní „závažnosti nemajetkovej ujmy“ v rodinných vzťahoch ako druhého kritéria v zmysle § 13 ods. 3 O.z. nemožno vychádzať len zo subjektívnych predstáv sudcu o význame toho - ktorého rodinného a súkromného vzťahu. Naopak, je potrebné čiastočne sa orientovať podľa významu, ktorý určitému vzťahu priznáva zákonodarca napríklad tým, že určitým vzťahom dáva prednosť pred inými a pod. V prerokúvanej veci došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, ktorí však boli vo vzťahu k zomrelej v rôznych príbuzenských vzťahoch, ale aj intenzita ich rodinných a súkromných vzťahov k nej bola odlišná. Žalobkyňa 1/ je matkou nebohej. Smrť dcéry znamenala pre žalobkyňu 1/ náhle prerušenie intenzívnych väzieb rodiča k dieťaťu, ku ktorej mala vybudovaný silný a blízky materinský vzťah. Následky tohto zásahu sa prejavili nielen v pocite zármutku nad stratou dcéry, ale aj v psychických problémoch, ktoré musela kompenzovať až medikamentóznou liečbou. Tieto následky pritom pretrvávajú v podstate doteraz. Žalobca 2/ je otcom nebohej. Smrť dcéry znamenala pre žalobcu 2/ taktiež náhle prerušenie intenzívnych väzieb rodiča k dieťaťu, ku ktorej mal vybudovaný silný a blízky otcovský vzťah. Následky tohto zásahu sa prejavili nielen v pocite zármutku nad stratou dcéry. Tieto následky pritom pretrvávajú v podstate doteraz. Žalobca 3/ mal s nebohou vzťah súrodenecký. Boli si blízki. Sestru považoval za svoju oporu, osobu, ktorá mu pomáhala. Aj u neho došlo ku strate veľmi blízkej osoby, súrodenca. V dôsledku tejto straty žalobcovia 1/ a 2/ stratili možnosť tráviť spoločné chvíle s dcérou, žalobca 3/ so sestrou. Stratili možnosť prijímať jej citové prejavy. Nemajú možnosť prejavovať svoje city k nej. Prežívajú smútok nad jej stratou. Jej strata zasiahla do ich práva na rodinný život.

1.8.8 Druhým kritériom pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú okolnosti na strane žalovanej 2/. Nutné bolo zohľadniť, že žalovaná 2/ neoprávnene zasiahla do práv žalobcov porušením dôležitej povinnosti, keď nevenovala pozornosť vedeniu vozidla, lebo nesledovala situáciu v cestnej premávke. Zároveň bolo potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že nešlo o úmyselný trestný čin, ale čin nedbanlivostný. Do úvahy bolo nutné vziať i skutočnosť, že žalovaná v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinila, utrpela poškodenie zdravia, poškodenie mozgu, je odkázaná na starostlivosť inej osoby. Jej spôsobilosť na právne úkony bola právoplatným rozhodnutím súdu obmedzená. Je poberateľkou invalidného dôchodku.

1.8.9 Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd okrem iného vychádzal aj z dostupných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR v podobných prípadoch. Tak napr. v už citovanej veci 4Cdo 139/2011 priznali súdy rodičom dieťaťa zomrelého pri dopravnej nehode sumu 15.000 eur, pričom ako bolo uvedené, rodinné a súkromné vzťahy rodiča k dieťaťu sú omnoho silnejšie než smerom naopak. Vo veci 3Cdo 228/2012 bolo priznaných pri strate manželky a syna, teda dvoch najbližších osôb, 23.000 eur. Taktiež vo veci 1Cdo 77/2009 bolo priznaných 6.600 eur za úmrtie syna a brata a vo veci 2Cdo 194/2011 8.300 eur za smrť manžela. Ako vyplýva z judikatúry najvyššieho súdu, každé priznanie určitej sumy musí byť riadne a spoľahlivo odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Na druhej strane však povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akokoľvek spoľahlivej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo nie je možné vyjadriť cez majetkovú hodnotu a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto musí súd pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne a triezvo a nepriznávať sumy, ktoré sú zjavne nereálne vo vzťahu k priemerným majetkovým a príjmovým pomerom v Slovenskej republike (ak ide o nároky podľa slovenského práva). Priznanie súm, ktoré niekoľkokrát - až stonásobne prevyšujú napríklad priemerný mesačný zárobok a sú preto (najmä z hľadiska priemerného pôvodcu zásahu) reálne nesplateľné, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané finančné zadostučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti.

1.8.10 Vyhodnotiac vyššie uvedené dospel súd k záveru, že primeranou výškou nemajetkovej ujmy je suma 18.000,00 eur u žalobcov 1/ a 2/ ako rodičov nebohej a suma 9.000,00 eur u žalobcu 3/ ako brata nebohej. Vzhľadom na uvedené bolo žalobe žalobcov vyhovieť v rozsahu ako je vo výroku rozsudku uvedené s prihliadnutím na pasívnu legitímáciu obidvoch žalovaných.

1.9 O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni 1/, žalobcovi 2/ a žalobcovi 3/ priznal náhradu trov konania voči žalovanému 1/ a žalovanej 2/ ako solidárne zaviazaným v plnom rozsahu z priznanej náhrady škody a nemajetkovej ujmy s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 a § 257 C.s.p. a vecne potrebou priznania žalobcom náhrady trov konania v časti, v ktorej bolo ich žalobe vyhovieť.

2.1 V zamietajúcej časti (výrok IV.) napadli rozsudok odvolaním žalobcovia 1/, 2/ a 3/ s návrhom na jeho zmenu úplným vyhovieť ich žalobám, prípadne návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vniac súd prvej inštancie, že tento nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (zamietnutím v časti ich žaloby), že v konaní sa dopustil vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (riadnym neodôvodnením svojho rozhodnutia), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (že priznané náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom zodpovedajú okolnostiam prípadu, závažnosti vzniknutej ujmy na ich strane, ako aj aktuálnej spoločensko-ekonomickej realite a ustálenej súdnej praxe v porovnateľných veciach) a vec aj nesprávne právne posúdil (že neboli splnené podmienky na priznanie uplatnených náhrad v plnom rozsahu) (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f), a h) C.s.p.).

2.2 Na odôvodnenie svojho odvolania uviedli, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nechal do úvahy skutočnosť, že v prejednávanej veci došlo k následnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich z intenzity vzťahu s nebohú, pričom táto intenzita bola daná už tým, že išlo o mladého človeka (25 rokov), ktorý má prakticky celý život pred sebou a to aj prípadne v pomoci v starobe a chorobe, že žalobcovia utrpeli ťažkú citovú ujmu, spočívajúcu v pocitoch úzkosti, smútku, straty radosti zo života, nezájmu o okolie...., že táto citová ujma u nich stále pretrváva, a to aj po viac ako šiestich rokoch od tragickej nehody, pri ktorej prišli o dcéru a sestru. Žalobcovia 1/ a 2/ stratili možnosť ďalej rozvíjať svoj vzťah so svojou dcérou a žalobca 3/ so svojou sestrou. Žalobcovia žili s nebohú v harmonickom a láskyplnom vzťahu a nebohá mohla a chcela poskytnúť oporu a pomoc žalobcom 1/ a 2/ v budúcnosti, keď títo budú na pomoc odkázaní z dôvodu choroby a staroby. Priznané sumy náhrad nemajetkovej ujmy pre žalobcov zo strany konajúceho súdu sú neadekvátne nízke. Strata žalobcov je definitívna, nenahraditeľná a trvalá, žalobcovia prišli o milovanú dcéru a sestru, ktorá im dávala lásku a rady do života, oni dávali lásku jej, navzájom si boli oporou, tešili sa zo svojich úspechov, spoločne prežívali svoje neúspechy, spoliehali sa jeden na druhého, a to aj do budúcnosti, žalobcovia 1/ a 2/ sa tešili na vnúčatá - deti ich nebohej dcéry, ktorých sa už nikdy nedočakajú.

2.3 Súd taktiež nezohľadnil skutočnosť, že v prejednávanej veci absentuje akékoľvek spoluzavinenie nebohej na dopravnej nehode, ako aj vzniknutej ujme. Zároveň poukazujú na to, že žalovanej 2/ bol priznaný v roku 2013 invalidný dôchodok v sume 1.007,80 eur mesačne (od ktorej doby mohlo dôjsť aj k jeho valorizácii), pričom táto suma bola už v roku 2013 na úrovni priemerného zárobku zamestnanca v národnom hospodárstve za rok 2018, ktorá bola na úrovni 1.013 eur mesačne a teda aj príjmy žalovanej 2/ nie sú na úrovni minimálnych zárobkov (minimálna mzda v roku 2019 je 520 eur), respektíve nie sú neprimerane nízke.

2.4 Žalobcovia v súvislosti s posudzovaním priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy namietajú aj to, že súd neprihliadol dostatočne na dožitý vek nebohej (25 rokov), respektíve, ak túto okolnosť bral do úvahy, riadne ju neodôvodnil. V danom prípade išlo o osobu, ktorá mala ešte celý život pred sebou, pričom tento nemohla riadne naplniť a dopravná nehoda pretrhla všetky jej väzby na rodinu, priateľov, známych. Nie je cieľom žalobcov tvrdiť, že život nebohej by mal mať z toho dôvodu vyššiu cenu či hodnotu ako život ktoréhokoľvek iného človeka, avšak je určite nutné rozlišovať medzi tým, či niekto má, napríklad 60 či viac rokov a teda možno očakávať či aspoň predpokladať, že vo svojom živote prežil šťastné detstvo, dožil sa vnúčat, prežil množstvo zážitkov a mohol sa plne realizovať a tým, keď o život pri dopravnej nehode príde niekto, kto je takpovediac v najlepšom veku svojho života, prípadne na

začiatku svojho dospelého života. V tomto zmysle je smrť mladej osoby vážnejším následkom ako smrť niekoho, kto svoj život mohol riadne prežiť, ak už nie celý, tak aspoň jeho prevažnú časť.

2.5 Súd prvej inštancie nešpecifikoval dostatočne kritériá, podľa, ktorých pri svojich úvahách o výške priznanej náhrady postupoval, rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia.

2.6 Podľa ustálenej súdnej praxe výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí byť popri zohľadnení individuálnych okolností porovnateľná aj s náhradou priznanou súdmi v iných obdobných prípadoch. Zároveň však je potrebné pri posudzovaní tejto primeranosti zohľadniť aj životnú úroveň v danej krajine aj zmeny. Žalobcovia sú názoru, že súd prvej inštancie im priznal výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá nezohľadňuje spoločensko-ekonomické zmeny a stav daný v čase rozhodnutia, kedy priznaná náhrada za stratu dcéry a sestry napadnutým rozhodnutím sa nejaví spravodlivá a vyvažujúca vo vzťahu k ujme, ktorú touto stratou žalobcovia utrpeli. Táto čiastka tiež nekorešponduje s čiastkami priznanými súdmi v iných prípadoch. Dynamickosť mien spoločensko-ekonomických pomerov dokladuje aj vývoj minimálnej mzdy. Tá je v súčasnosti 520 eur a v roku 2000 bola jej výška 163 eur. Náhrada za stratu dcéry a sestry pre žalobcov tak predstavuje približne 34, respektíve 17 plátov príjmu zamestnanca s najnižším možným platom. Žalobcom 1/ a 2/ súd priznal 17,7 násobok priemerného platu zamestnanca (za rok 2018) a žalobcovi 3/ 8,88 násobok priemerného platu zamestnanca (za rok 2018). Slovenská republika, napríklad sama osebe považuje na rozdiel od súdu prvej inštancie vedeného voľnou úvahou ako primerané úplne iné odškodnenie, ktoré pri rôznych nešťastiach vypláca obetiam pozostalých. Podľa § 94 zákona číslo 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení maximálna výška sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky je 46.485,40 eur a rovnako maximálna suma jednorazového odškodnenia nezaopatrených detí je 46.485,40 eur. Pri závale v Novákoch v roku 2006 schválila vláda SR každému z pozostalých 33.193,92 eur, zároveň týmto pozostalým vznikol aj nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 94 zákona o sociálnom poistení. Po havárii vojenského lietadla 19.1.2006 v obci Hejce priznala vláda SR obetiam po 41 vojakoch odškodnenie 57.000.000 eur, t.j. 46.147 eur na jedného poškodeného.

2.7 Ďalšou podstatnou skutočnosťou preukazujúcou postupnú zmenu pomerov, ktorá má za následok zmenu hodnoty peňazí, a teda ovplyvňuje skutočnú hodnotu náhrady, ktorou je primerané zadostučinenie priznávané v peniazoch, je inflácia, vyjadrujúca medzročný nárast spotrebiteľských cien. Aj preto musí prichádzať aj k zmene a k nárastu priznávanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

2.8 Žalobcovia vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu žalovaného 1/ zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach, ako aj odvolacom návrhu, považujúc záver súdu prvej inštancie o pasívnej legitímácii žalovaného 1/ za vecne správny a jeho odvolacie námietky ako aj námietky o nedostatku jeho pasívnej legitímácie v tomto konaní za účelové, v snahe vyhnúť sa plneniu, poukazujúc v tomto prípade aj na závery prezentované Krajským súdom v Banskej Bystrici v jeho rozhodnutí spisovej značky 14Co 22/2015 z 24.5.2016.

2.9 Žalobcovia vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu žalovaného 2/ vo vzťahu k jeho námietke o neprimeranosti priznanej náhrady taktiež zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach a vo vzťahu k námietke o nesprávnom rozhodnutí súdu prvej inštancie o trovách konania navrhli odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, poukazujúc na správne a úplné odôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie a existenciu potreby priznania žalobcom náhrady trov konania voči obom žalovaným vzhľadom na ich úspech v spore a spoločnú zodpovednosť žalovaných za vzniknutú ujmu na ich strane.

3.1 Vo vyhovujúcej časti a v časti rozhodnutia o trovách konania (výroky I., II., III., a V.) napadol rozsudok žalovaný 1/ s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby aj v tejto vyhovujúcej časti a priznaním mu plnej náhrady trov konania, vniac súd prvej inštancie, že vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho dospel k nesprávne právnemu záveru o pasívnej legitímácii žalovaného 1/.

3.2 Na odôvodnenie svojho odvolania uviedol, že v danej veci je podstatnou otázkou skutočnosť, či v čase dopravnej nehody bolo vozidlo poistené u žalovaného 1/ na základe poistnej zmluvy. Žalovaný 1/ má za to, že prvoinštančný súd otázku platnosti poistnej zmluvy v čase dopravnej nehody nesprávne

právne posúdil, nakoľko k zániku poisťnej zmluvy došlo priamo zo zákona k 30.6.2012, v zmysle § 9 ods. 4 ZoPZP (zákon 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov), pričom k dopravnej nehode došlo až dňa 9.12.2012. Uvedená skutočnosť bola zároveň potvrdená aj stanoviskom Národnej banky Slovenska z 30.9.2015. Po zániku poisťnej zmluvy sú potom právne irelevantné akékoľvek ďalšie kroky zo strany žalovaného 1/, nakoľko takýto zánik nebolo možné zhojiť žiadnym iným postupom, ako platným uzatvorením novej poisťnej zmluvy (k rovnakému záveru došiel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 24.6.2015 spisovej značky 4Cdo 190/2014 a z 29.5.2014 spisovej značky 6MCdo 48/2012).

4. Vo vyhovujúcej časti priznania náhrady nemajetkovej ujmy a v časti rozhodnutia o trovách konania (výroky I., II., III. v časti priznania náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, a výrok V.) napokon napadla rozsudok aj žalovaná 2/ s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby aj v tejto vyhovujúcej časti voči žalovanej 2/ a priznaním žalobcom plnej náhrady trov konania len voči žalobcovi 1/, viniac súd prvej inštancie, že vec nesprávne právne posúdil v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu právnomu záveru o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy pre jej neprimeranosť a o potrebe zaviazat' na náhradu trov konania aj žalovanú 2/, ktorá poisťnú udalosť riadne a včas nahlásila žalovanému 1/, poskytla mu všetku potrebnú súčinnosť a svojim konaním nedala príčinu na začatie konania. Vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu žalobcov a žalovaného 1/ zotrvala na svojich doterajších tvrdeniach, poukazujúc (v súvislosti s nedôvodnou námietkou žalovaného 1/ o jeho nedostatku pasívnej legitímácie) na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica spisovej značky 14Co/22/2015 z 24.5.2016, ktorý v obdobnom prípade vyhodnotil správanie sa poisťovne ako účelové v snahe vyhnúť sa poisťnému plneniu, poukazujúc na oneskorenú platbu poisťného napriek, ktorej však poisťovňa poistenému po uhradení poisťného vystavila potvrdenie o existencii poistenia, ako aj asistenčnú kartu a až následne (po vzniku jej povinnosti plniť) tento vzťah začala spochybňovať. Žalovaná 2/ má za to, že záväzok žalovanej 2/ zaplatiť dlžné poisťné zanikol plnením poukázancom (žalovanej 2/) poukazníkovi (Komunálnej poisťovni, a.s.). Dňa 12.6.2012 žalovaná 2/ zaslala platbu 126 eur do Komunálnej poisťovne, a.s., t.j. v lehote splatnosti a táto ju po vzájomnej dohode so žalovaným 1/ tomuto poukázala dňa 6.7.2012 (síce po lehote splatnosti), avšak záväzok zaplatiť poisťné bol splnený dňa 12.6.2012, t.j. dňom pripísania platby vo výške 126 eur na účet Komunálnej poisťovne, a.s.. V konaní preukázanou praxou medzi poisťovňami je možné identifikovať splnomocnenie poukazcu (Koooperatíva poisťovňa, a.s.) udelené poukazníkovi (Komunálnej poisťovni, a.s.) na prijatie plnenia (poisťného) od poukázancom (žalovanej 2/). Zároveň je takýmto konaním konkludentne splnomocnený aj poukázanec (žalovaná 2/) na to, aby splnil poukazníkovi (Komunálna poisťovňa, a.s.) na účet poukazcu (Koooperatíva poisťovňa a.s.). Poukázanec (žalovaná 2/) splnomocnenie prijala najneskôr zaplatením poisťného poukazníkovi (Komunálnej poisťovni a.s.).

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, a h/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolacie námietky vznesené sporovými stranami nie sú dôvodné.

6.1 Predmetom konania na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 8C 356/2014 sú žaloby žalobcov 1/, 2/ a 3/ o uloženie povinnosti žalovanému 1/ a žalovanej 2/ zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu škody 663,88 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 100.000,00 eur, žalobcovi 2/ náhradu škody 904,77 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 100.000,00 eur, a žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy 50.000,00 eur, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Súd prvej inštancie žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu škody 663,88 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 18.000,00 eur, žalobcovi 2/ náhradu škody 904,77 eur a náhradu nemajetkovej ujmy 18.000,00 eur a žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy 9.000,00 eur, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného (výroky I., II. a III.) a vo zvyšku žalobu žalobcov 1/, 2/ a 3/ zamietol (výrok IV.) a žalobcom voči žalovaným priznal plnú náhradu trov konania (výrok V.).

6.2 S prihliadnutím na obsah podaného odvolania, predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu sporových strán bolo posúdiť, či súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (zamietnutím v časti ich žalôb), či sa v konaní sa dopustil vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (riadnym neodôvodnením svojho rozhodnutia), či na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (že priznané náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom zodpovedajú okolnostiam prípadu, závažnosti vznikutej ujmy na ich strane, ako aj aktuálnej spoločensko-ekonomickej realite a ustálenej súdnej praxe v porovnateľných veciach), či vec aj nesprávne právne posúdil (že neboli splnené podmienky na priznanie uplatnených náhrad v plnom rozsahu, že žalovaný 1/ je pasívne legitimovaný na plnenie, ktorého sa v konaní domáhajú žalobcovia) a či súd rozhodol správne aj o trovách konania vzhľadom na správanie sa žalovanej 2/ po dopravnej nehode.

7. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené a ide o prejednanie právnej otázky a nie skutkovej, nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Odvolací súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie. Možnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania prevzal aj C.s.p.. Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

8. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

9. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas sporových strán s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

10.1 Pokiaľ ide o námietku o porušení práva žalobcov na spravodlivý proces (zamietnutím v časti ich žalôb) a námietku o riadnom neodôvodnení rozsudku odvolací súd uvádza:

Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 163/2015 zo 17. marca 2016).

10.2 Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z pohľadu logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť závažné nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi,

navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby sporová strana bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Odvolacia námietka žalobcov, týkajúca sa nedostatku obsahových náležitostí napadnutého rozhodnutia, ako i jeho arbitrárnosti, preto nemohla obstať, rovnako ako ani argument o porušení práva na spravodlivý proces.

11.1 Rovnako neobstojí námietka žalobcov, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy skutočnosť, že v prejednávanej veci došlo k následnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich z intenzity vzťahu s nebohú, pričom táto intenzita bola daná už tým, že išlo o mladého človeka (25 rokov), ktorý má prakticky celý život pred sebou a to aj prípadne v pomoci v starobe a chorobe, že žalobcovia utrpeli ťažkú citovú ujmu, spočívajúcu v pocitoch úzkosti, smútku, straty radosti zo života, nezájmu o okolie..., že táto citová ujma u nich stále pretrváva, a to aj po viac ako šiestich rokoch od tragickej nehody, pri ktorej prišli o dcéru a sestru. Žalobcovia 1/ a 2/ stratili možnosť ďalej rozvíjať svoj vzťah so svojou dcérou a žalobca 3/ so svojou sestrou. Žalobcovia žili s nebohú v harmonickom a láskyplnom vzťahu a nebohá mohla a chcela poskytnúť oporu a pomoc žalobcom 1/ a 2/ v budúcnosti, keď títo budú na pomoc odkázaní z dôvodu choroby a staroby pre jej nepravdivosť, že taktiež nezohľadnil skutočnosť, že v prejednávanej veci absentuje akékoľvek spoluzavinenie nebohej na dopravnej nehode, ako aj vznikutej ujme, nakoľko práve opak jednoznačne vyplýva z vyčerpávajúceho odôvodnenia jeho rozsudku a to bodov 22. až 29., avšak najmä bodov 28. a 29. rozsudku z ktorých vyplýva, že súd pri rozhodovaní vo veci vzal do úvahy intenzitu vzťahu medzi žalobcami a ich dcérou a sestrou, pričom vzťahy vyhodnotil ako veľmi intenzívne, otázku hmotnej závislosti medzi žalobcami a ich dcérou - sestrou s tým, že ich vzájomnú hmotnú závislosť pred nehodou nezistil, ako aj prípadné poskytnutie inej satisfakcie, ktoré taktiež nezistil a to najmä vzhľadom na zdravotný stav samotnej žalovanej 2/, ktorá pri nehode utrpela také poškodenia jej psychického zdravia, ktoré jej samotnej neumožňujú/neumožnili poskytnúť žalobcom satisfakciu vo forme ospravedlnenia sa. V tejto súvislosti súd prvej inštancie v rozsudku konštatuje, že pri rozhodovaní vzal do úvahy okrem iného, že závažnosť ujmy na strane žalobcov je veľká vzhľadom na hlboké rodinné väzby, ktoré medzi pozostalými a zomrelou existovali, že hodnota života dcéry a sestry žalobcov ako aj jeho strata je nevyčísľiteľná, že ide o nezvratný a trvalý stav, že tento zásah hlboko zasiahol do rodinných vzťahov žalobcov, u niektorých z nich vyvolal vážne a pretrvávajúce psychické problémy, u matky zosnulej vyžadujúce aj medikamentóznú liečbu a pod. Okrem toho zohľadnil aj okolnosti na strane žalovanej 2/ a to skutočnosť že nešlo o úmyselný trestný čin ale len o nedbanlivostný (bez spoluzavinenia na nehode a vznikutej ujme zo strany nebohej), že sama žalovaná utrpela vážne poškodenie mozgu majúce za následok jej odkázanosť na starostlivosť inej osoby a pod.

11.2 V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že na strane žalobcov sa jedná o práva (na náhradu za duševné útrapy spojené s usmrtením osoby blízkej) čisto osobného charakteru, ktoré sú svojou povahou úzko späté s osobou pozostalého, nakoľko ich cieľom je primerane vyvážiť, prípadne zmierniť nemajetkovú ujmu vzniknutú pozostalému v jeho osobnej sfére a odškodniť zásah do práva na budovanie a rozvíjanie rodinných vzťahov. Ujma, ktorá sa odškodňuje, spočíva najmä v psychických útrapách (smútku, žiaľu) spôsobených vynímaním smrti blízkeho človeka; odškodniť je však treba aj ďalšie citové útrapy, ako napríklad šok zo správy o smrteľnom úraze blízkej osoby, stratu životnej perspektívy, obavy o budúcnosť a podobne. U ujmy, ktorá nemá majetkový charakter, je vylúčené uvedenie do pôvodného stavu, exaktné vyčíslenie peňažnej náhrady za takúto ujmu je z povahy veci vylúčené a normatívna požiadavka plného vyváženia utrpenia je teda len iluzórna a nie je možné ju vykladať v tom zmysle, že by náhrada mala byť čo najväčšia (ako to požadujú žalobcovia). Preto nastupuje satisfakcia (zadosťučinenie), ktorá má aspoň zmierniť nepriaznivé stavy vzniknuté škodlivým zásahom do osobnostnej sféry poškodeného, prípadne poskytnúť poškodenému, aby si ťažko merateľné a na peniaze nie celkom exaktné prevoditeľné ťažkosti nemajetkového charakteru vykompenzoval tým, že si prostredníctvom finančných prostriedkov, prípadne predmetov či požitkov za ne obstaraných, za poskytnutú náhradu, spríjemnil alebo uľahčil život (tu pozri aj Vojtek, P. in Švestka, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer, s. 1085, bod II/6; podobne aj Bezouška, P. in Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1683, bod IV, marg. 25-26).

12.1 Nedôvodnou bola aj námietka o neprimeranosti priznanej výšky nemajetkovej ujmy a potrebe pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadať aj na majetkové pomery škodcu. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie

žalobcami tvrdeného nároku, ktorý v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho správny právny záver vo veci o vzniku nároku žalobcov na primerané zadosťučinenie v peniazoch, keď morálne zadosťučinenie by vzhľadom na závažnosť ujmy žalobcov bolo úplne nedostatočným a s poukazom na § 387 ods. 2 C.s.p., odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Aj odvolací súd dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že nárok žalobkyne 1/ uplatnený v tomto konaní voči žalovanému je dôvodný v rozsahu 18.000 eur, nárok žalobcu 2/ je dôvodný v rozsahu 18.000 eur a nárok žalobcu 3/ je dôvodný v rozsahu 9.000 eur.

12.2 Pri určovaní náhrady za duševné útrapy spojené s usmrtením osoby blízkej by jej výška mala odrážať všeobecne uznávané predstavy o spravodlivosti a slušnosti. Tieto kritéria sú však príliš všeobecné a nepostačujú pre určenie výšky náhrady, nakoľko názory na to, aká výška náhrady je spravodlivá a slušná, sú veľmi subjektívne a môžu sa značne líšiť, nehovoriac o tom, že údaje o takto všeobecne zdieľaných predstavách nie sú ani k dispozícii. Námieta, že napadnuté rozhodnutie takejto požiadavke nevyhovuje, a že výška náhrady je neprimeraná, teda sama osebe nie je spôsobilá spochybniť správnosť právneho posúdenia veci napadnutým rozhodnutím. To isté platí aj o námietke porušenia zásady proporcionality.

12.3 Neobstoja odvolacie námietky odvolateľov, že si okolnosti prerokovanej veci vyžadujú priznať žalobcom či už výrazne vyššie alebo výrazne nižšie sumy. Výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd voľnou úvahou, pretože zákon nestanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Pri jej rozhodovaní preto musí súd prihliadnuť na:

- závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu,
- na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je:

1. atribút primeranosti. Tento atribút je rozhodujúce kritérium priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach.

2. proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. V zmysle vyššie uvedeného potom osobné a majetkové pomery škodcu nemajú priamy vplyv na priznanú výšku nemajetkovej ujmy ako sa to snažia v odvolaní podsúvať súdu žalobcovia (tu pozri aj rozsudok NS SR z 30.10.2012 sp.zn. 4Cdo 139/2011).

Pre rozhodovanie je preto dôležité zváženie individuálnych okolností prípadu. Judikatúra súdov v tejto oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Keďže v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14, ktorý konštatoval, že „pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch“ odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1568/09, kde bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdósová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora európskej únie i európskeho súdu pre ľudské práva). V súvislosti s právnou úpravou v Českej republike je tiež potrebné poukázať na systematickú činnosť Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý monitoruje činnosť českých súdov na trestnom úseku pri rozhodovaní v adhézných konaniach

o nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej trestnou činnosťou, z ktorej plynie základné rozpätie pri stanovení výšky náhrady tzv. „odškodnenia za smrť“, konkrétne na rozsudok NS ČR sp. zn. 4Tdo/1402/2015 zo dňa 12.4.2016, poukazujúc na jeho dôvody: „dovolaciemu súdu sa javí ako ospravedliteľné, aby sa stanovenie výšky náhrady odvíjalo v základnom rozpätí medzi 240.000,- Kč až 500.000,- Kč, a to pre skupinu citovo najbližšie spriaznených osôb, ako sú rodičia, deti a manželia. Je nutné zdôrazniť, že takto stanovený rozsah kompenzácie zodpovedá typovým (neutrálnym prípadom), teda takým, kde nie sú pre konkrétnu situáciu sprísňujúce či naopak zmierňujúce kritériá“, ďalej odvolací súd poukazuje na to, že v odôvodnení tohto rozsudku je aj konštatovanie, že „tiež iné európske právne úpravy sa v obdobných prípadoch prevažne pohybujú pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy za usmrtenie blízkej osoby v rozpätí od 200.000,- Kč do 500.000,- Kč (20.000,- eur Belgicko, Rakúsko, Slovinsko, Švajčiarsko). Niektoré štáty (Fínsko, Švédsko, Maďarsko) dokonca kompenzujú nemajetkovú ujmu v ešte nižšom rozpätí od 100.000,- Kč do 200.000,- Kč, prípadne u nich zákonná úprava takejto nemajetkovej ujmy úplne absentuje, resp. náhradu nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí vôbec neumožňuje (Nemecko, Holandsko)“.

12.4 V súvislosti s právnou úpravou v Českej republike je tiež potrebné poukázať na posun v tejto názorovej platforme vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 894/2018 - 239 z 19.9.2018 (z ktorého závermi sa stotožňuje aj odvolací súd), v zmysle ktorého, v záujme zachovania reálnej hodnoty náhrad je potrebné zohľadniť aj ekonomický vývoj spoločnosti a preto je účelné aby ako v súdnej, tak aj v mimo súdnej praxi bola zabezpečená automatická valorizácia náhrad a to viazaním ich vyčíslenia na ukazovateľ priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy na prepočítaný počet zamestnancov v národnom hospodárstve za rok predchádzajúci smrti poškodeného (nie v čase rozhodovania súdu, ako to v podstate nedôvodne namietajú žalobcovia v odvolaní), pričom za základnú čiastku náhrady je potrebné považovať v prípade najbližších osôb (manžel, rodičia, deti) dvadsaťnásobok priemernej mzdy, pričom takto nastavená základná čiastka je východiskom k ďalšej úvahe súdu o výške náhrady, pravdaže s tým, že súd musí pri úvahe o primeranosti navrhovanej satisfakcie za nemajetkovú ujmu vzniknutú na osobnosti fyzickej osoby predovšetkým vychádzať jak z celkovej povahy, tak aj z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu, musí prihliadnuť napríklad na intenzitu, povahu a spôsob neoprávneného zásahu, na charakter a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, na trvanie a vplyv vzniknutej nemajetkovej ujmy pre postavenie a uplatnenie postihnutej fyzickej osoby v spoločnosti a podobne. V tejto súvislosti Najvyšší súd Českej republiky ďalej dodáva, že ak má byť orientačné určenie výšky náhrad spôsobilé zjednotiť súdnu prax a dosiahnuť to, aby v obdobných prípadoch bolo rozhodované obdobne, mala by byť základná čiastka modifikovaná vzhľadom na špecifické okolnosti na strane škodcu alebo poškodeného spravidla už len rádo vo desiatkach percent, nie však viac násobkov. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že priemerná mzda v národnom hospodárstve v Slovenskej republike sa v roku 2011 (rok predchádzajúci smrti dcéry a sestry žalobcov) pohybovala na úrovni 786 eur mesačne, kedy dvadsaťnásobok tejto priemernej mzdy predstavuje čiastku 15.720 eur.

12.5 Pokiaľ ide o kazuistiku odvolací súd poukazuje na prehľad spracovaný v poslednom období v odbornej literatúre [porov. Šorl, R.: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného Stav a východiská 1. časť. Bulletin slovenskej advokácie 9/2017, s. 10 až 12] ktorý ukazuje, že súdy priznávajú v obdobných prípadoch náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalú matku priemerne vo výške 17.000 eur, pre pozostalého otca v priemere 16.000 eur a pre pozostalého súrodenca 7.500 eur (napr. rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. spisovej značky 18C/76/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave spisovej značky 6Co/217/2014 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spisovej značky 6Cdo/92/2015 bola priznaná náhrada za nemajetkovú ujmu otcovi 40.000 eur a matke 40.000 eur - zrazená chodkyňa na priechode pre chodcov, prekročená rýchlosť, rozsudkom OS DK 6C/1/2017, OS DK 9T/38/2014 bola matke priznaná náhrada za nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur a otcovi vo výške 10.000 eur - predbiehania kamiónov nárazom vodičky do prebiehaného kamiónu v snahe vyhnúť sa čelnej zrážke vo svojom pruhu, rozsudkom OS PO 16C/18/2016 v spojení s rozsudkom KS PO 17Co/149/2017 bola matke priznaná náhrada 15.000 eur - prechod do protismeru, spoločná smrť otca (manžela, syna) a plnoletého syna, rozsudkom OS LM 7C 256/2011 v spojení s rozsudkom KS ZA 8Co 264/2013 bola priznaná náhrada matke 10.000 eur a otcovi 10.000 eur - chodec zrazený na priechode, rozsudkom OS HU 12C 60/2011 v spojení s rozsudkom KS PO 17Co 212/2015 bola priznaná náhrada otcovi 20.000 eur a matke 20.000 eur - zrazený chodec, rozsudkom OS NT 17C 22/2015 v spojení s rozsudkom KS NT 6Co 176/2016 bola priznaná náhrada matke 20.000 eur - náraz v obci do stojaceho vozidla ktorom zomrel plnoletý syn, rozsudkom OS DK 7C/59/2009 v spojení

s rozsudkom KS ZA 9Co 61/2010 a rozsudkom NS SR 2Cdo 154/2010 bola priznaná matke náhrada 17.000 eur a otcovi náhrada 17.000 eur - zlyhania technických schopností vodiča pre vadnú vozovku s následkom smrti dcéry, rozsudkom OS GA 26Cr/1/2010 v spojení s rozsudkom KS TT 23Co 535/2015 a rozsudkom NS SR 6Cdo k 219/2017 bola matke priznaná náhrada 16.600 eur a otcovi náhrada 16.600 eur - obeťou dopravnej nehody bol plnoletý, slobodný s rodičmi žijúci syn). Úlohou súdov pri priznávaní náhrad nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je „súperiť“ o to, kto prizná pozostalým viac alebo menej. Naopak, ako vyplýva z judikatúry Najvyššieho súdu SR, každé priznanie určitej sumy musí byť riadne a spoľahlivo odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Na druhej strane však, ako už bolo uvedené vyššie, povaha náhrady nemajetkovej ujmy vylučuje možnosť akokoľvek spoľahlivej kvantifikácie. V týchto prípadoch sa totiž peniazmi odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná.

13. Pokiaľ ide o námietku žalovaného 1/ o nedostatku jeho pasívnej legitímácie, odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že v čase poistnej udalosti poistný vzťah k osobnému motorovému vozidlu (VW Golf, striebornej farby s evidenčným číslom L - 412BN), ktorým žalovaná 2/ spôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela dcéra a setra žalobcov) trval, o čom svedčí aj správanie sa žalovaného 1/, ktorý dňa 26.11.2013 vystavil potvrdenie o tom, že poistný vzťah trval do 20.2.2013. V konaní totiž bolo nesporným, že tento poistný vzťah bol založený na základe Poistnej zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uzatvorenej dňa 30.5.2011 žalovaným 1/ ako poistiteľom so žalovanou 2/ ako prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla, že žalovaná 2/ poistné za poistné obdobie od 31.5.2011 do 30.5.2012 uhradila žalovanému 1/ dňa 8.6.2011 a poistné za poistné obdobie od 31.5.2012 do 30.6.2013 vo výške 126 eur žalovaná 2/ uhradila na účet Komunálnej poisťovne, a.s. dňa 13.6.2012, ktorá túto platbu po jej identifikovaní a stotožnení s platbou poistného žalovanej 2/ plateného žalovanému 1/ v súvislosti s plnením z poistnej zmluvy číslo 3491320014 z 30.5.2011 previedla na účet žalovaného 1/ dňa 9.7.2012. Žalovaný v konaní 1/ účinne nepoprel (§ 151 C.s.p.) skutkové tvrdenia žalobcov a žalovanej 2/ (podložené písomným vyjadrením Komunálnej poisťovne a.s.), v zmysle ktorých medzi spoločnosťou Komunálna poisťovňa a.s. a žalovaným 1/ bola aj v mesiaci jún 2012 dohoda, podľa ktorej bola každá z týchto poisťovní oprávnená prijímať platby poistného platené poistenými na základe nimi uzatvorených poistných zmlúv a to na svoj účet s tým, že zaplatenie poistného poisteným na účet ktorejkoľvek z nich (bez ohľadu na to ktorá z poisťovní s poisteným uzatvorila poistnú zmluvu) malo za následok dňom pripísania tejto platby na účet jednej z nich splnenie záväzku poisteného z poistnej zmluvy s tým, že tieto si následne túto platbu po jej identifikovaní (podľa variabilného symbolu uvedeného platiteľom poistného) preúčtovali na účet tej z nich, ktorá poistnú zmluvu reálne s poisteným uzatvorila. Žalovaný 1/ nielenže neuviedol vlastné skutkové tvrdenia (o dôvodoch postupu Komunálnej poisťovne a.s., ako aj svojho, v súvislosti s platbou poistného realizovanou žalovanou 2/ na účet Komunálnej poisťovne a.s.), ale ani skutkové tvrdenia žalobcov a žalovanej 2/ o existencii citovanej dohody výslovne nepoprel. Súd prvej inštancie potom správne uzavrel, že v danom prípade konanie oboch poisťovní nasvedčuje tomu, že mali medzi sebou dohodu, že si nesprávne platby preposielali a akceptovali ich ako úhradu poistného a následne dospel k správne právnemu záveru, že k zániku poistenia v zmysle čl. 4 bod 9 zmluvných dojednaní žalovaného 1/ nedošlo a tak v čase poistnej udalosti poistenie trvalo. Odvolacia námietka žalovaného 1/ o nesprávnom právnom posúdení veci - zániku poistnej zmluvy nezaplacením poistného podľa § 9 ods. 4 ZoPZP a čl. 4, bod 9. zmluvných dojednaní žalovaného 1/ a o nedostatku jeho pasívnej legitímácie a pre neexistenciu poistného vzťahu medzi ním a žalovanou 2/ v čase nehody (hoc aj podporená právne nezáväzným názorom NBS) nemohla obstáť. Obdobne nemohla obstáť ani jeho námietka, že jeho následné konanie po zániku poistnej zmluvy nemohlo bez ďalšieho poistný vzťah opätovne založiť, nehovoriac o tom, že súd prvej inštancie ani k takémuto záveru o opätovnom založení poistného vzťahu po jeho zániku nedospel.

14. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, keď tento správne rozhodol i o náhrade trov konania. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že neobstojí ani námietka žalovanej 2/ o nesprávnom právnom posúdení veci a nesprávnom závere o potrebe zaviazat' na náhradu trov konania aj žalovanú 2/, nakoľko náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je na mieste, aby strana, ktorá v spore so svojím nárokom zvíťazila, dostala ňou vynaložené trovy nahradené od protistrany. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov. Zásada úspechu v spore sa premieta v § 255 C.s.p. ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. Úspech vo veci súd v zásade skúma čo do právneho základu veci a

čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci sa potom uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Úspech v spore sa v zásade zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej, čo však neplatí v prípade, kedy výška plnenia závisela od úvahy súdu. Z dôvodovej správy k návrhu C.s.p. (Národná rada Slovenskej republiky, VI. volebné obdobie, tlač 1333) vyplýva, že zásada procesného úspechu vyjadrená v § 255 ods. 1 C.s.p. má umožniť súdu priznať plnú náhradu trov konania aj v tých prípadoch, kedy výška plnenia závisela od úvahy súdy (napr. pri náhrade nemajetkovej ujmy). Žalobcovia uplatňujúci si právo na plnenie, ktorého výška závisí od rozhodnutia súdu boli v prvoinštančnom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. Samotná súčinnosť žalovanej 2/ pri šetrení poistnej udalosti (okolností dopravnej nehody, jej včasné nahlásenie poisťovni a pod.) nemá žiaden vplyv na nárok žalobcov na náhradu trov konania voči žalovaným.

15. S ostatnými námietkami žalovaného sa odvolací súd ako nepodstatnými pre rozhodnutie vo veci nezaoberal, nakoľko podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

16.1 Žalobcovia uplatňujúci si právo na plnenie, ktorého výška závisí od rozhodnutia súdu boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol im nárok na náhradu trov konania

16.2 O nároku na náhradu trov rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 369 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

16.3 O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

17. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).